

NYHETSBRÉV 4:2016

(Publicerat 2016-12-08)

I. Donald Trump och det röda pillret

När Donald Trump blev vald till amerikansk president fick jag från flera håll önskemål om att nästa nyhetsbrev skulle innehålla en gedigen tolkning av detta. En tolkning som jag förmodar i så fall förväntades skänka lite lugn och förtröstan inför vad som för de flesta verkar vara ett minst sagt dåligt omen för både USA och världen.

Ett tag kände jag mig allvarligt frestad. Men om jag skulle prestera något djupare än lite allmänna funderingar så kände jag samtidigt att det skulle kräva en period av lugn och ro som jag var osäker på om jag skulle kunna frigöra. Och nu är det alldeles klart att jag inte har den tid som skulle krävas. En rejäl rövarinfluensa har tagit bort en dryg arbetsvecka för mig utan att några arbetsuppgifter försvann på kuppen.

Men trots att jag inte kommer att prestera en genomarbetad analys av fenomenet Trump så vill jag ändå göra några reflektioner med utgångspunkt från att det som förbryllar mig mest med denne man inte är att han vann valet. Jag blev alltså inte ett dugg överraskad av hans triumf. Faktum är att jag hela tiden haft svårt att för mitt inre öga se Hillary Clinton i Vita Huset. Även om jag måste tillstå att det svävar något oklart även över Trump, men förmodligen kommer han väl att inta sin position.

Så vad är det då som är så förbryllande med Trumps triumf. För mig är det utan tvekan svårförståeligt att en man som för sig som Trump kan framstå som trovärdig. Jag har inte svårt att förstå att det finns ett starkt missnöje med den politiska och ekonomiska eliten, och kanske framförallt med resultatet av den förda politiken. Men hur kan det komma sig att en man som Trump väcker hopp? För det måste han ju ha gjort. Annars hade han inte vunnit valet. För mig framstår han som en djupt okunnig och obalanserad och dessutom opålitlig och hänsynslös människa som jag på inga villkor skulle vilja vara beroende av. Skulle jag stöta på en man av detta slag privat eller i arbetet så skulle jag vilja ha så lite som möjligt med honom att göra. Och jag skulle inte rösta på honom till någon förtroendeposition överhuvudtaget även om han skulle påstå sig driva en politik som jag åtminstone i princip skulle gilla.

Alla inre lampor lyser med andra ord rött.

Men en sådan man vann. Så uppenbarligen är Trump som en fixeringsbild som under specifika omständigheter kan framstå som något helt annat än det jag ser. Det som förde Trump till makten var alltså att det på valdagen gick att se honom som den utkorade utdikaren av det politiska träsket i Washington; den framsynte återskaparen av ett USA på toppen av sin makt; den kraftfulle politiske domptören som skickligt får alla som tillåtits bli uppnosiga under tidigare svaga presidenter att dansa efter hans mäktiga pipa. Och eventuellt skall detta uppnås i viss armkrok med Putin. Jo jag tackar jag. Ett illusionsnummer som inte ens en Joe Labero i högform skulle klara av att producera.

I mina kontemplationer över detta illusionsnummer kom jag att tänka på filmen *Matrix* och den berömda scenen med valet mellan det röda och det blå pillret. Neo valde ju som bekant det röda pillret i en värld som uppenbarligen var präglad av att

alla i princip tog sitt blåa piller till frukostflingorna. Och det valet startade en inre revolution, ett uppvaknade till klarhet och verklighet.

Den tanken fick mig att se Trump som resultatet av att vi kollektivt sett svalt ett rött piller. Knappast det första, men knappast heller den största och starkaste storleken. Men stort och starkt nog för att få den varseblivning som hör samman med det blå pillret att komma i gungning. Vilket i sin tur betyder att den verklighet som är knuten till eller skapas och upprätthålls av denna varseblivning börjar lösas upp. Och verklighetsupplösning är inget att leka med. Neo hade onekligen sina bekymmer innan han kunde orientera sig i den värld som öppnade sig genom det röda pillret.

Alla som vet något om halv- eller helhallucinatoriska tillstånd vet att det är lätt att reagera med rädsla när verkligheten börjar skifta form. Tilliten till att den inleda processen kommer att leda till något bra räcker kanske inte till, utan man vill stoppa det som verkar utvecklas till en snedtripp. När den kända verkligheten luckras upp, gamla riktmärken och hållpunkter inte fungerar och känslan av kaos kommer krypande så sjunker hoppet. Och rädslan börja stiga upp i medvetandet ungefär som metangas när tundran tinar. Men innan rädslan blir helt förlamande kan den enligt psykets lagar slå över i en ren och rasande paranoia. En paranoia som dock måste projiceras för att bli uthärdlig. Inget är nämligen så underbart för den rädde som att kunna vara helt säker på vems felet är att det finns anledning att vara rädd. Plötsligt har man lika rätt som man tidigare var rädd. Och då blir tillvaron hanterlig igen. Om än grovt missförstådd och snedvriden.

Så i de komplexa historiska processerna i vår tid ser jag Trump som den förmodligen allra starkaste kristalliseringspunkten globalt sett för den rädsla som väcks av att det blå pillrets värld är stadd i upplösning av en dos av det röda pillret. Han reser sig som en mäktig projektionsskärm som förstärker och fångar upp denna rädsla. Och han förkunnar att han, just han och ingen annan, kommer att få den gamla ordningen att fungera som den en gång gjorde, åtminstone i de nostalgiska tillbakablickarnas värld. Och för alla som behöver tro att detta är sant låter hans budskap som ljuv musik.

Nu är det ju många som inte tror på dessa locktoner. Människor som redan smakat det röda pillret i olika doser. Och som därför förstår och accepterar att det i vår tid pågår mycket djupa och svårhanterliga förändringsprocesser på i princip alla plan, dvs. både på de inre existentiella och världsbildsrelaterade och de yttre teknologiska, politiska och ekonomiska planen.

Det som oroar mig en smula är emellertid att denna ”röda grupp” verkar vara alldeles för lättskrämd. Kraften i den projicerade ”blå” rädslan med alla dess syndabocksprojektioner, konspirationsteorier och hatiska utfall av olika slag sätter igång ett slags förment gott ”mothat” där nedlåtenhet och fördömanden antas fungera som, eller kunna lägga grunden för, en konstruktiv motkraft. Men i själva verket är genererandet av detta ”mothat” som att försöka släcka eld med bensin.

Rädsla fördrivs inte av hatiska utfall och fördömanden. Rädsla måste mötas med förståelse. Och därefter kan det gå att så sakteliga bygga upp ett förtroende som gör att rädslan kan ersättas av tillit.

Men varför skrämmer den blå rädslan så mycket. Svaret på den frågan är enkelt. Det röda pillrets verkningar är ännu för ytliga. Många har känt lite verkningar av

det röda pillret men förtränger och förnekar sin kvarvarande blå rädsla och får den aktiverad när den blå rädslonivån uttrycks genom starka sociala och politiska krafter. Då känner sig de svagt röda hur lätt de väger och att de strängt taget står tomhänta inför den väldiga blå rädslokraften.

Så mitt farbroderliga råd (sådana får väl ändå en 70-årig gubbe ge ☺) i den här situationen är att man skall spjärna emot när man känner att man blir rädd för rädslan och tillbakablickandet och i stället fördjupa sin vandring på det röda pillrets väg. Denna väg leder nämligen till en förståelse för de ordnande principerna i den nya ”röda världen”. De principer som om de är klart förstådda kan användas till att bygga ett samhälle och en värld som upplöser de faktiska orsakerna till den rädsla som väcks av upplösningen av den blå världen.

Och för alla som gillar att läsa och begrunda så rekommenderar jag därför ett skrivet rött piller. Min senaste bok [Vart är världen på väg?](#) Den handlar inte om Trump men den beskriver ett sätt att se på världen som gör att det går att ta hans framträdande med ro. Den är helt enkelt ett stöd för att man i stället för att spilla kraft på att odla känslor av upprördhet över all vilseförhet och ondska förstår att man bör efter förmåga arbeta för en ny och bättre tingens ordning som också kommer att välkomnas av dem som nu är rädda, arga och rent av hatiska.

II. Anders Kompass på NAV den 14 december

Som de uppmärksamma läsarna av mitt nyhetsbrev redan vet har Anders Kompass fått 2016 års Hillesgårdspris för medmänsklighet och mod. [Prisutdelningen](#) skedde 13 november på Hillesgården vid en högtidlig ceremoni där prissumman 50.000 SEK kompletterades med diplom och den vackra hjärtformade prisstatyeten (formgiven av [Karin Hassle](#)). Efter en delikat lunch följde så Elisabeth Linders inläggande intervju med Anders Kompass och ett inspirerande panelsamtal (moderat av Elisabeth Linder och med Anders Kompass, Fredrik Lidman och Karl-Erik Edris som deltagare) om mod, maktmissbruk och samvetets kraft både i och utanför ett organisationsområde.

Den 14 december har [Stiftelsen Hillesgårdspriset](#) glädjen att i samverkan med [NAV-Sweden](#) kunna presentera ett modifierat dakapo av det lyckade Hillesgårdsevenemanget. Det blir förstås ingen prisutdelning och heller ingen lunch. Men resten kommer att kunna avnjutas i NAV:s lokaler. Portarna öppnas 17.00 då det bjuds tillfälle att äta och dricka och samspråka. Sedan börjar själva evenemanget 18.00 och förväntas att inklusive en kort paus pågå till ungefär 20.30.

Det här evenemanget kommer att ge dig en kort inblick i tankarna bakom [Stiftelsen Hillesgårdspriset](#) och det arbete som Stiftelsen bedriver, men framförallt kommer du att få möta Anders Kompass och få tillfälle att reflektera över behovet av att vi i vår tid står modigt upp för medmänsklighet.

Evenemanget är värdefullt men kostnadsfritt. Man måste dock anmäla sig, vilket sker på [denna sida](#). Där framgår också att det hela kommer att utspelas på NAV:lab Sickla, Markusplatsen 9, 131 54 Nacka.

III. En bra julklapp – *Vart är världen på väg?*

Jag har ju redan i min inledande betraktelse om Donald Trump måhända något förmätet beskrivit [Vart är världen på väg?](#) som ett rött piller i god Matrixanda, och

i konsekvensens namn vill jag då påminna om att denna bok är en utmärkt julklapp till alla som skulle vilja få en djupare förståelse av vår tid.

Jag har inget speciellt julpris att erbjuda. Min konkurrensfördel är den gamla vanliga. Mitt försäljningspris 220 SEK är redan lägre än internetboklådornas, och så kan jag signera boken för den som så önskar. [Här](#) kan du läsa om beställningsproceduren.

IV. Ytterligare en bra julklapp

Stiftelsen Hillesgårdsprisets motsvarighet till Alfred Nobel har ännu inte haft vägarna förbi så därför fungerar stiftelsens ekonomi som så att verksamheten bedrivs med hjälp av gåvor och sponsring. Så om du i juletider känner dig generös så skall du veta att [en gåva till *Stiftelsen Hillesgårdspriset*](#) hjälper oss som arbetar med priset att lyfta fram kärleksgärningar av olika slag. Och det behövs onekligen i vår tid. Sitter du dessutom så till att du kan påverka ditt företags sponsringpolicy så hör gärna av dig [enligt info på den här sidan](#).